

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»**

Кафедра гуманітарної освіти

**Програма підвищення кваліфікації
учителів української мови та літератури**

**«Українська мова та література в 5-6 класах нової
української школи: модель активного навчання»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри гуманітарної освіти
(*протокол № 4 від 21.03.2022 р.*)

Завідувачка кафедри

Анна-Марія БОГОСВЯТСЬКА

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою
(*протокол № 3 від 31 березня 2022 р.*)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації учителів української мови та літератури «Українська мова та література в 5-6 класах нової української школи: модель активного навчання»

Розробники: доцентка кафедри гуманітарної освіти, кандидатка філологічних наук Дільна О. А., доцентка кафедри гуманітарної освіти, кандидатка філологічних наук Должикова Т. І., кандидатка філологічних наук, Кулієвич М.С., доцентка кафедри гуманітарної освіти кандидатка педагогічних наук Пастушенко Н. М., старша викладачка кафедри гуманітарної освіти Сенчишин Я.Б.

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку вчителів української мови та літератури у їхній підготовці до роботи в умовах упровадження нової української школи відповідно до запитів громадянського суспільства, установ і закладів освіти, освітніх потреб споживачів освітніх послуг.

Напрямок: удосконалення психолого-педагогічної майстерності, підвищення кваліфікації та професійної компетентності, рефлексія і професійний саморозвиток учителя української мови та літератури, зокрема:

1. Усвідомлення вчителем діяльнісного підходу до навчання і розуміння процесів, пов'язаних із розвитком в учнів ключових життєвих умінь.
2. Розуміння вимог до сучасних уроків української мови та літератури.
3. Опанування сучасними інноваційними методиками навчання.
4. Знання і використання новаторських форм і типів уроків української словесності.
5. Усвідомлення і розуміння професійного розвитку і самоосвіти як складової професійного іміджу педагога.

Обсяг: 30 годин.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: очна, дистанційна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню учнів;

- мовно-комунікативна компетентність – вміння слухати, ставити запитання, обстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації;

- психологічно-фасилітативна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного, морального і соціального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню школярів, розвитку особистості, індивідуальності і колективу;

- загальнокультурна компетентність – здатність аналізувати найважливіші досягнення національної і світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контекстах сучасного українського і світового суспільства.

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області.

Очікувані результати навчання:

Розуміє потребу реформування шкільної освіти в Україні.

Визначає особливості реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти в межах мовно-літературної галузі.

пояснює сутність діяльнісного підходу та його роль у реалізації концепції Нової української школи;

створює лінгвістичні ігри й проекти, що сприяють формуванню предметної та ключових компетентностей на уроках української мови в 5-6 класах нової української школи;

моделює навчальну діяльність на уроках української мови в 5-6 класах з використанням інноваційних і STEAM-технологій;

аналізує художні поетичні та прозові твори шкільної програми з української літератури для 5-6 класів.

**Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат.**

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля (практичне, 1 година).

Тема 2. Формування очікувань учасників (практичне, 1 година).

Модуль 1. Освітня політика.

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

Тема 1.1. Реформування шкільної освіти в Україні. Нова українська школа (лекція, 2 години).

Тема 1.2. Упровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти. Компетентнісний потенціал і його реалізація через освітні галузі (практичне, 2 години).

Модуль 2. Корисні практики. Інноваційні педагогічні технології на уроках української мови та літератури в концепції нової української школи

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

Тема 2.1. Ефективність інноваційних педагогічних технологій у формуванні життєвих та предметних компетентностей в освітньому процесі (лекція, 2 години).

План лекційного заняття

2.1.1. Інноваційні технології як засіб формування компетентної, творчої, активної особистості на уроках української мови та літератури.

2.1.2. Розвиток критичного мислення та творчих здібностей школярів у процесі вивчення програмових творів з української літератури.

2.1.3. Формування емоційного інтелекту, культурної та соціальної компетентностей учнів на основі художніх текстів на уроках словесності.

2.1.4. Інноваційні підходи до аналізу та інтерпретації поетичного тексту.

Тема 2.2. Всебічний розвиток особистості дитини, її творчих здібностей крізь призму STEAM-технологій на уроках української мови та літератури (практичне, 2 години).

План практичного заняття

2.2.1. Принципи впровадження та переваги STEAM-технологій.

2.2.2. Завдання STEAM-освіти на уроках української мови та літератури.

2.2.3. Формування дослідницьких умінь та активізація пізнавальної діяльності в учнів на уроках української мови та літератури.

2.2.4. STEAM-проекти як засіб формування командної роботи, лідерських якостей, активної культурної та громадянської позиції в контексті НУШ.

Модуль 3. Діяльнісний підхід до навчання української мови в 5-6 класах нової української школи

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 3.1. Діяльнісний підхід як реалізація особистісно-орієнтованого навчання та компетентнісного потенціалу освітньої галузі (лекція, 2 години).

План лекційного заняття

3.1.1. Діяльнісний підхід в педагогіці та дидактиці.

3.1.2. Універсальні та спеціальні види навчальної діяльності в мовно-літературній освітній галузі.

3.1.3. Огляд модельних навчальних програм мовно-літературної освітньої галузі. Опис навчальної діяльності.

Тема 3.2. Ігрове навчання на уроках української мови в 5-6 класах нової української школи (практичне, 3 години).

План практичного заняття

3.2.1. Ігрові завдання на уроках української мови як метод мотивації учнів до навчання та спосіб активізації пізнавальної діяльності.

3.2.2. Лінгвістичні ігри та їхні види.

3.2.3. Формування предметної та ключових компетентностей на уроках української мови засобами ігрового навчання.

3.2.4. Аналіз навчальних матеріалів (підручників) з української мови для 5-6 класів.

Тема 3.3. Проектна діяльність на уроках української мови у 5-6 класах нової української школи (практичне, 3 години).

3.3.1. Проекти та їхні види. Особливості проектної діяльності в 5-6 класах (адаптаційному циклі) нової української школи.

3.3.2. Формування предметної та ключових компетентностей на уроках української мови засобами проектного навчання.

3.3.3. Аналіз навчальних матеріалів (підручників) з української мови для 5-6 класів.

Модуль 4. Цікаво та ефективно навчаємо школярів літератури

Час за робочою навчальною програмою – 10 годин

Тема 4.1. Ознайомлення з програмою модуля. Формування очікувань учасників (практичне, 1 година).

Тема 4.2. Загальний огляд стану сучасної української літератури (1985 — 2022 роки) (лекція, 2 години)

План лекційного заняття

4.2.1. Безцензурний стан української літератури після проголошення Незалежності.

4.2.2. Поетичний метафоризм вісімдесятників.

4.2.3. Поетичні угруповання 80-х років. Творчість учасників літературних угруповань у наступні роки.

4.2.4. Сучасна українська література для дітей.

Тема 4.3. Як навчити школярів розуміти прозові тексти (лекція, 1 година; практичне, 2 години).

План лекційного заняття

4.3.1. Сюжетність та персонажі прозового твору.

4.3.2. Елементи композиції.

4.3.3. Особливості інтерпретації прозового твору.

План практичного заняття

4.3.4. Обговорення прочитаних вдома текстів.

4.3.5. Характеристика персонажів.

4.3.6. Особливості образної мови.

Тема 4.4. Як навчити школярів розуміти поетичні тексти (лекція, 1 година; практичне, 2 години).

План лекційного заняття

4.4.1. Різноманітність поетичних форм.

4.4.2. Художні засоби.

4.4.3. Ритміка, строфіка, метрика поетичного твору.

План практичного заняття

4.4.4. Розкриття змісту поетичного твору.

4.4.5. Характеристика формальних засобів.

4.4.6. Образна система поетичного тексту.

Тема 4.5. Вихідне опитування (практичне, 1 година)

Круглий стіл (форум) на тему: «Презентація проєкту з української мови або української літератури для учнів 5-6 класів» (практичне, 2 години).

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Семінарські
Інтеграційно-мотиваційне заняття	2		2	
<i>Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля.</i>	1		1	
<i>Тема 2. Формування очікувань учасників.</i>	1		1	
Модуль 1. Освітня політика	4	2	2	
<i>Тема 1.1. Реформування шкільної освіти в Україні. Нова українська школа</i>	2	2		
<i>Тема 1.2. Упровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти. Компетентнісний потенціал і його реалізація через освітні галузі</i>	2		2	
Модуль 2. Корисні практики. Інноваційні педагогічні технології на уроках української мови та літератури в концепції нової української школи	4	2	2	
<i>Тема 2.1. Ефективність інноваційних педагогічних технологій у формуванні життєвих та предметних компетентностей в освітньому процесі</i>	2	2		
<i>Тема 2.2. Всебічний розвиток особистості дитини, її творчих здібностей крізь призму STEAM-технологій на уроках української мови та літератури</i>	2		2	
Модуль 3. Діяльнісний підхід до навчання української мови в 5-6 класах нової української школи	8	2	6	
<i>Тема 3.1. Діяльнісний підхід як реалізація особистісно-орієнтованого навчання та компетентнісного потенціалу освітньої галузі</i>	2	2		

<i>Тема 3.2. Ігрове навчання на уроках української мови в 5-6 класах нової української школи</i>	3		3	
<i>Тема 3.3. Проектна діяльність на уроках української мови у 5-6 класах нової української школи</i>	3		3	
Модуль 4. Цікаво та ефективно навчаємо школярів літератури	10	4	6	
<i>Тема 4.1. Ознайомлення з програмою модуля. Формування очікувань учасників</i>	1		1	
<i>Тема 4.2. Загальний огляд стану сучасної української літератури (1985 — 2022 роки).</i>	2	2		
<i>Тема 4.3. Як навчити школярів розуміти прозові тексти</i>	3	1	2	
<i>Тема 4.4. Як навчити школярів розуміти поетичні тексти</i>	3	1	2	
<i>Тема 4.5. Вихідне опитування</i>	1		1	
Форум. Мовленнєвий розвиток учнів в умовах реформування мовно-літературної освіти.	2		2	
Всього годин:	30	10	20	